

Memorandum

vanwege
het Vlaams Netwerk
Kies Kleur tegen Pesten

19.7 %

Vlaamse kinderen wordt
gepest tijdens hun jeugd

*Dit is een stijging van ongeveer
3,2% t.o.v. de cijfers van 2018.*

Pesten bij Vlaamse jongeren: blijvende aandacht is nodig!

Aan de vooravond van nieuwe verkiezingen laait het debat over nodige inspanningen betreffende (cyber)pesten op. Uit de cijfers van het UGent onderzoek Jongeren en Gezondheid (HBSC Vlaanderen) blijkt dat het aantal jongeren dat slachtoffer is van (cyber)pesten opnieuw in de lift zit na een kentering in 2018.

Ongeveer 1 op 5 (19,7%) van de Vlaamse 11- tot 18-jarigen gaf aan het slachtoffer te zijn geweest van pesten. Bijna 1 op 8 (12,3 %) van de bevroagde jongeren rapporteerde het slachtoffer te zijn geweest van cyberpesten. Wat opvalt is dat vooral in de groep van de 11- tot 12-jarigen de cijfers erg hoog liggen. Ongeveer 1 op 3 (29%) van de jongeren in deze leeftijdsgroep rapporteerde het slachtoffer te zijn van pesten. De cijfers waren voor deze leeftijdsgroep sinds 2014 (eerste meetmoment) nooit zo hoog.

De noodzaak om samen over pesten te praten en juist te reageren, weerspiegelt zich ook in de cijfers van ouderschap van (cyber)pesten. Vooral cyberpestend gedrag nam de afgelopen jaren sterk toe. Tegenover 2018 wordt een stijging van cyberpestend gedrag van 5% naar 9,2% genoteerd in 2022. De piek voor cyberpestend gedrag manifesteert zich hoofdzakelijk bij leerlingen van het secundair onderwijs.

De gevolgen zijn hoe dan ook schrijnend: kinderen en jongeren die ermee te maken krijgen, voelen zich slecht, angstig en alleen. 1 op 4 van de gepeste leerlingen in het basisonderwijs vertelt niemand over het pesten. (Cyber)pesterijen zorgen er mee voor dat de sfeer in de groep om zeep wordt geholpen.

Deze stijgende cijfers dagen ons allen nu, meer dan ooit, uit om een tandje bij te steken. Elk kind en elke jongere heeft immers recht op een veilige leer- en leefomgeving. Valt die voorwaarde weg, dan komen essentiële groeikansen in het gedrang en moeten kinderen en jongeren (en hun omgeving) verder met littekens die een leven lang pijn blijven doen.

Het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten benadrukt daarom dat voorkomen altijd beter is dan genezen. We kunnen er immers samen voor zorgen dat (cyber)pesten niet plaats kan vinden én ook dat het stopt.

Pas als je het (cyber)pesten beleidsmatig aanpakt, krijg je een duurzaam resultaat.

Wij vragen aan u om dit structureel te verankeren in ons landschap!

Wij vragen aan u

1

Om als overheid dezelfde opdracht ter harte te nemen voor kinderen en jongeren zoals ze voor volwassenen heeft gedaan. Sinds 16 juni 2007 werd de bescherming van de werknemers tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk toegevoegd aan het meer algemene domein van de psychosociale belasting veroorzaakt door het werk. Maar onze kinderen en jongeren blijven in de kou staan. Daarom zou elke organisatie die met kinderen en/of jongeren werkt, werk moeten maken van een verplicht beleid dat er op gericht is (cyber)pesten en ernstige conflicten te voorkomen en – met zorg – te bestrijden als fundamenteel onderdeel van de werking. Dit verplicht beleid is een concreet stappenplan, dat in samenspraak met jongeren en ouders wordt opgesteld. Het biedt duidelijkheid en houvast met aandacht voor preventie en reageren op concrete pestsituaties gebaseerd op evidencebased onderzoek. Het wordt gecommuniceerd naar iedereen, ook ouders en jongeren en regelmatig geëvalueerd.

2

Om een betere en meer nauwgezette opvolging van het eigen beleid, op Vlaams niveau, te kunnen garanderen is het nodig een Vlaams tweejaarlijks onderzoek te laten afnemen: de vierjaarlijkse HBSC-meting laat te lang op zich wachten. Daarom vullen we dit aan met Vlaams onderzoek om sneller en adequater in te spelen op de nieuwe ontwikkelingen en trends.

3

Begeleiders van kinderen en jongeren moeten voorzien worden in een opleiding over (cyber)pesten. In deze opleiding ligt de focus eerst op het fenomeen (cyber)pesten en preventie. Daarna volgt er een verdere verdieping in groepsmanagement en herstelgericht omgaan met conflicten en (cyber)pestincidenten.

Wij vragen aan u

4

Organisaties die met kinderen en jongeren werken weten vaak niet wat te doen of waar naar toe te gaan, terwijl er in het veld heel wat materiaal en kennis klaar ligt om een sterk beleid rond (cyber)pesten op te stellen. Dit aanbod was erg versnipperd.

Daarom bundelde het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten alle bestaande, betrouwbare informatie over het thema (cyber)pesten in ALLES over PESTEN (www.ALLESoverPESTEN.be). ALLESoverPESTEN biedt informatie en hulp aan kinderen/jongeren, ouders en iedereen die omgaat en of werkt met kinderen en jongeren. www.ALLESoverPESTEN.be is een digitaal platform dat bestaande, vernieuwende en nieuwe campagnes organiseert, mee coördineert en ondersteunt. Het wil de toegang tot hulpverlening zo laagdrempelig mogelijk maken. Het kaart de bestaande noden en vragen aan en reikt vormingen en (beleids)advisering aan voor alle betrokkenen, op alle niveaus en voor alle sectoren.

Daarom pleiten wij ervoor om ALLES over PESTEN structureel in te bedden in het Vlaamse landschap zodat opgedane kennis, expertise en onderzoek verder gedissemineerd kan worden.

5

De evaluatie van het beleid inzake welbevinden, schooltevredenheid en gezondheid op school moet een vast onderdeel van elke doorlichting worden (veiligheid, geestelijk en fysieke gezondheid, schooltevredenheid): dat laat toe om na te gaan hoe degelijk het antipestbeleid vorm krijgt binnen de school. Scholen hebben toegang tot laagdrempelige ondersteuning, bijsturing en coaching.

Wij zijn het Vlaams Netwerk Kies Kleur tegen Pesten:

